



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025


1. Ακουστικές Δεξιότητες

Οδηγίες

- Όλοι οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι υποχρεωτικοί και διδάσκονται στο τετράμηνο που ορίζεται από τον Προγραμματισμό.
- Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - Κίτσιου, Χρ. (2009). *Θεωρία της Μουσικής – Σολφέζ, Καλλιέργεια Ακουστικών Ικανοτήτων (Τεύχη Α', Β', Γ' + Βιβλία Καθηγητή + 3 CDs)*. Ιδιωτική Έκδοση.
 - Μηνακάκης, Δ. (2014). *Εγχειρίδιο Ακουστικών Δεξιοτήτων (+MP3-CD + Τετράδιο Ασκήσεων)*. Αθήνα: Παπαρηγορίου Κ. – Νάκας Χ.
 - Νικολαΐδου, Α. (2006). *Σολφέζ και Μουσική Ορθογραφία*. Λευκωσία: ΠΙ-ΥΑΠ.
 - Ροζάκης, Μ. (2013). *Ο Ρυθμός στη Μουσική Τεύχος 1^ο*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
 - Ροζάκης, Μ. (2014). *Ακουστικά Μαθήματα Τεύχος 1^ο*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
 - Σταυρινίδης, Χρ. (2011). *Μουσική Ορθογραφία και Σολφέζ*. Λευκωσία: ΠΙ-ΥΑΠ.
 - Cleland, K., Dobrea-Grindahl, M. (2010). *Developing Musicianship Through Aural Skills*. New York: Routledge.
 - Krueger C. (2016) *Progressive Sight Singing*. USA: Oxford University Press.
 - Ottman, R. W., & Rogers, N. (2013). *Music for Sight Singing*. Upper Saddle River, N.J: Pearson Prentice-Hall.
 - Young, P. M. (Ed.) (2004). *Kodály Choral Method: 333 Elementary Exercises in Sight Singing*. USA: Boosey & Hawkes.
 - Εκπαιδευτικό Υλικό Γραφείου Μουσικής ΜΕ - ΥΠΑΝ.



Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		Διδ. Περ. 32
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>		<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π
<p>A2. Να αναπτύξουν βιωματικά την ακουστική τους αντίληψη σε σχέση με τον ρυθμό, τη μελωδία και την αρμονία.</p> <p>A3. Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μουσικές έννοιες μέσα από το ανάλογο μουσικό υλικό χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ή συναφή μουσική ορολογία.</p> <p>A4. Να συσχετίζουν ακουστικά και οπτικά τα μουσικά στοιχεία ενός έργου σε υλικό με μη συμβατική και συμβατική σημειογραφία.</p>	<p>A2.1- A2.4</p> <p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Ακρόαση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός <ul style="list-style-type: none"> ο Μετρικός οπλισμός: όπως και στην Α' Γυμνασίου σε πιο προχωρημένο επίπεδο ο Αξίες/παύσεις/ρυθμικά σχήματα/φαινόμενα: όπως και στην Α' Γυμνασίου με έμφαση στα ρυθμικά σχήματα με μικρότερες αξίες. Έμφαση δίνεται στην παύση ογδούου στη θέση. ο Το Τρίηχο ογδώνων  ο Ελλιπές μέτρο ο Ρυθμική αγωγή: όπως και στην Α' Γυμνασίου, Andante 	3 5 2	
	<p>A3.1- A3.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ο Διαστήματα: Όπως στην Α' Γυμνασίου, 2^α αυξημένη, 4^η αυξημένη/5^η ελαττωμένη ο Μελωδίες μέχρι έξι (6) φθόγγους (1K (ταυτοφωνία), 2μ, 2M, 3μ, 3M, 4K, 5K, 6μ, 6M, 8K), ο Μελωδικό άρπισμα μείζονας και ελάσσονας συγχορδίας σε ευθεία κατάσταση, α' και β' αναστροφή (μέσα από σύγκριση) ο Μελωδικό άρπισμα μείζονας και ελάσσονας συγχορδίας με ανιούσα και κατιούσα κίνηση στη μελωδία κυρίως σε ευθεία κατάσταση, με τραγούδι, σολφέζ και καταγραφή σε μείζονες και ελάσσονες αρμονικές κλίμακες μέχρι 2 # / b 	6 6	
	<p>A4.1- A4.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ο Συγχορδίες: Τρίφωνες τριαδικές συγχορδίες μείζονες (M) και ελάσσονες (ε) σε ευθεία κατάσταση και α' αναστροφή (μέσα από σύγκριση – άρπισμα και ταυτόχρονη ήχηση) 	7	



Επανάληψη – Γραπτή Αξιολόγηση

3

Σημείωση: Όλα τα πιο πάνω διδάσκονται βιωματικά μέσα από το σολφέζ, το τραγούδι, τη μουσική εκτέλεση, τον αυτοσχεδιασμό/σύνθεση και τη μουσική ακρόαση.



Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 28-30
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π
<p>A2. Να αναπτύξουν βιωματικά την ακουστική τους αντίληψη σε σχέση με τον ρυθμό, τη μελωδία και την αρμονία.</p> <p>A3. Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μουσικές έννοιες μέσα από το ανάλογο μουσικό υλικό χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ή συναφή μουσική ορολογία.</p> <p>A4. Να συσχετίζουν ακουστικά και οπτικά τα μουσικά στοιχεία ενός έργου σε υλικό με μη συμβατική και συμβατική σημειογραφία.</p>	<p>A2.1- A2.4</p> <p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Ακρόαση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός <ul style="list-style-type: none"> ο Μετρικός οπλισμός: όπως στο α' τετράμηνο σε πιο προχωρημένο επίπεδο ο Αξίες/παύσεις/ρυθμικά σχήματα/φαινόμενα: όπως στο α' τετράμηνο με έμφαση στα ρυθμικά σχήματα με μικρότερες αξίες ο Ρυθμική αγωγή: όπως το α' τετράμηνο 	3-4 4
	<p>A3.1- A3.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ο Διαστήματα: όπως στο α' τετράμηνο, 7μ. ο Μελωδίες μέχρι επτά (7) φθόγγους (1K (ταυτοφωνία), 2μ, 2M, 3μ, 3M, 4K, 5K, 6μ, 6M, 7μ, 8K), ο Μελωδικό άρπισμα μείζονας και ελάσσονας συγχορδίας σε ευθεία κατάσταση, α' και β' αναστροφή, με ανιούσα και κατιούσα κίνηση στη μελωδία, ο Μελωδικό άρπισμα τετράφωνης μείζονας συγχορδίας με 7^η μικρή, μέσα από τραγούδι, σολφέζ και καταγραφή σε μείζονες και ελάσσονες αρμονικές κλίμακες μέχρι 2 # / b 	5 6
	<p>A4.1- A4.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ο Συγχορδίες: όπως το α' τετράμηνο, τρίφωνες τριαδικές συγχορδίες μείζονες (M) και ελάσσονες (ε) σε β' αναστροφή, τρίφωνες τριαδικές ελαττωμένες συγχορδίες, τετράφωνες τριαδικές συγχορδίες με διπλασιασμό της θεμελίου σε ευθεία κατάσταση, τετράφωνες μείζονες συγχορδίες με 7^η μικρή σε ευθεία κατάσταση 	4 4-5
		Επανάληψη- Γραπτή Αξιολόγηση	2



2. Θεωρία

Οδηγίες

1. Όλοι οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι υποχρεωτικοί και διδάσκονται στο τετράμηνο και με τη σειρά που ορίζεται από τον Προγραμματισμό
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - Διαμαντής, Γ. (2013). *Η Κλασική Θεωρία της Μουσικής*. Αθήνα: Νάκας.
 - Μηνακάκης, Δ. (2016). *Βασική Θεωρία της Μουσικής – Θεωρία Α', Β', Γ'*. (Τρίτομο + CD). Αθήνα: Παπαρηγορίου Κ. – Νάκας Χ.
 - Μπαλαζάνης, Κ. (1992). *Μουσική Θεωρία με Ασκήσεις και Σολφέζ*. Αθήνα: Φ. Νάκας
 - Πυργιώτης, Δ. (2000). *Μουσική Θεωρία και Πρακτική*. Αθήνα: Fagotto.
 - Kostka, F., Payne, D. & Almén B. (2018). *Tonal Harmony with an introduction to post-tonal music*. New York: McGraw-Hill Education.
 - Εκπαιδευτικό Υλικό Γραφείου Μουσικής ΜΕ - ΥΠΑΝ.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 32
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος Σκέψης</i>	Ενδεικτ. δ.π



<p>ΕΟ2. Να εκτελούν ενορχηστρώσεις συνοδεύοντας ρίμες, τραγούδια και ορχηστρική μουσική με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια.</p>	<p>ΕΟ2.1-ΕΟ2.2</p>	<p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ 4., Εκτέλεση (Όργανα)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός <ul style="list-style-type: none"> ○ Όπως στην Α' Γυμνασίου, ○ Το τρίηχο ογδών ○ Ελλιπές μέτρο 	<p>3 2</p>								
<p>ΕΟ3. Να εκτελούν σε μουσικά όργανα απλές μελωδίες, τραγούδια και ρυθμούς, διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.</p>	<p>ΕΟ3.1-ΕΟ3.3</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ○ Φθόγγοι: Όπως στην Α' Γυμνασίου, φθόγγοι πάνω και κάτω από το πεντάγραμμο μέχρι 3 βοηθητικές γραμμές στα κλειδιά Σολ και Φα, μεσαίο ντο στο κλειδί Ντο (Άλτο). Μεταφορά μελωδίας (όπως στην Α' Γυμνασίου) και από κλειδί Σολ σε κλειδί Ντο (Άλτο) ○ Διαστήματα: Όπως στην Α' Γυμνασίου, αυξημένα και ελαττωμένα διαστήματα. Μετατροπές διαστημάτων (π.χ. 3μ σε 3Μ κλπ) ○ Μείζονες και ελάσσονες αρμονικές κλίμακες μέχρι 4 # / b κ.λπ. με έμφαση σε παραδείγματα μέχρι τις τονικότητες στον πίνακα με έντονη γραφή – ΝΑ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΩΝ 5ΩΝ) 	<p>3 4 5</p>								
<p>ΑΣ2. Να αυτοσχεδιάζουν μουσική ατομικά και ομαδικά με ποικίλα μέσα με βάση εξωμουσικό ή μουσικό ερέθισμα με βάση τις εμπειρίες τους και τις μουσικές γνώσεις ανάλογα με τη βαθμίδα τους.</p>	<p>ΑΣ2.1-ΑΣ4.2</p>	<p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Δημιουργία (Αυτοσχεδιασμός-Σύνθεση)</p>	<table border="1" data-bbox="974 798 1384 965"> <tr> <td>ΛΑ (3#)</td> <td>φα#</td> </tr> <tr> <td>ΜΙ (4#)</td> <td>ντο#</td> </tr> <tr> <td>ΜΙb (3b)</td> <td>ντο</td> </tr> <tr> <td>ΛΑb (4b)</td> <td>φα</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> - Σχετικές Κλίμακες - Ελάσσονα Μελωδική Κλίμακα (Δομή Κλίμακας): λα, μι, σι, ρε, σολ, ντο - Ομώνυμες κλίμακες: όπως στην Α' Γυμνασίου, ΝΤΟ/ντο, ΛΑ/λα, ΜΙ/μι, (ΦΑ/φα) - <u>Κύκλος των πεμπτών (να αντιλαμβάνονται τον μηχανισμό)</u> 	ΛΑ (3#)	φα#	ΜΙ (4#)	ντο#	ΜΙb (3b)	ντο	ΛΑb (4b)	φα	<p>1 3</p>
ΛΑ (3#)	φα#											
ΜΙ (4#)	ντο#											
ΜΙb (3b)	ντο											
ΛΑb (4b)	φα											
			<ul style="list-style-type: none"> • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ○ Συγχορδίες: Τρίφωνες τριαδικές συγχορδίες μείζονες (Μ) και ελάσσονες (ε) σε ευθεία κατάσταση και α' αναστροφή <u>με αρίθμηση</u>. ○ Κύριες συγχορδίες σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες μέχρι 4 # / b με ορθή λατινική γραφή/σήμανση • Έκφραση Ορολογία – Όπως στην Α' Γυμνασίου, <i>Ritenuo (rit.)</i> 	<p>1 2 1</p>								



			<p><i>Dal Segno, Da Capo (D.C.)</i></p> <p>*Σημείωση: Όλα τα πιο πάνω διδάσκονται βιωματικά μέσα από το τραγούδι, το σολφέζ, τη μουσική εκτέλεση, τον αυτοσχεδιασμό/σύνθεση και τη μουσική ακρόαση μέσω μικρών μουσικών παραδειγμάτων από διαφορετικά μουσικά είδη, στυλ και πολιτισμούς</p>	
			Επανάληψη – Γραπτή Αξιολόγηση	3



Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 28-30
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	<i>Ενδεικτ. δ.π.</i>
<p>ΕΟ2. Να εκτελούν ενορχηστρώσεις συνοδεύοντας ρίμες, τραγούδια και ορχηστρική μουσική με ρυθμική και μελωδική ακρίβεια.</p> <p>ΕΟ3. Να εκτελούν σε μουσικά όργανα απλές μελωδίες, τραγούδια και ρυθμούς, διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.</p> <p>ΑΣ2. Να αυτοσχεδιάζουν μουσική ατομικά και ομαδικά με ποικίλα μέσα με βάση εξωμουσικό ή μουσικό ερέθισμα με βάση τις εμπειρίες τους και τις μουσικές γνώσεις ανάλογα με τη βαθμίδα τους.</p>	<p>ΕΟ2.1-ΕΟ2.2 Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ 4., Εκτέλεση (Όργανα)</p> <p>ΕΟ3.1-ΕΟ3.3</p> <p>ΑΣ2.1-ΑΣ4.2 Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Δημιουργία (Αυτοσχεδιασμός - Σύνθεση)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμός Όπως και στο α΄ τετράμηνο σε πιο προχωρημένο επίπεδο • Μελωδία <ul style="list-style-type: none"> ○ Φθόγγοι: Όπως το α΄ τετράμηνο ○ Μεσαίο ντο στο κλειδί Ντο (Τενόρο). Μεταφορά μελωδίας (όπως το α΄ τετράμηνο) και από κλειδί Σολ σε κλειδί Ντο (Τενόρο). ○ Διαστήματα: Όπως το α΄ τετράμηνο, 7μ Αναστροφές διαστημάτων ○ Κλίμακες: όπως το α΄ τετράμηνο • Αρμονία <ul style="list-style-type: none"> ○ Συγχορδίες: όπως στο α΄ τετράμηνο, τρίφωνες τριαδικές συγχορδίες μείζονες (M) και ελάσσονες (ε) σε β΄ αναστροφή, ελαττωμένες (ο) και αυξημένες (+) σε ευθεία κατάσταση, τετράφωνες τριαδικές συγχορδίες με διπλασιασμό της θεμελίου σε ευθεία κατάσταση, τετράφωνες μείζονες συγχορδίες με 7^η μικρή σε ευθεία κατάσταση. Μετατροπή τρίφωνων τριαδικών συγχορδιών (π.χ. από μείζονα σε ελάσσονα και το αντίστροφο). ○ Κύριες και δευτερεύουσες συγχορδίες που δημιουργούνται στις βαθμίδες σε μείζονες και ελάσσονες κλίμακες μέχρι 4 # / b με ορθή λατινική γραφή/σήμανση • Έκφραση Ορολογία όπως το α΄ τετράμηνο, <i>fp</i> <i>Accelerando, Rallentando</i> <p><i>*Σημείωση: Όλα τα πιο πάνω διδάσκονται βιωματικά μέσα από το τραγούδι, το σολφέζ, τη μουσική εκτέλεση, τον αυτοσχεδιασμό/σύνθεση και τη μουσική ακρόαση μέσω μικρών μουσικών παραδειγμάτων από διαφορετικά μουσικά είδη, στυλ και πολιτισμούς</i></p>	<p>5-6</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4-5</p> <p>1</p>
Επανάληψη-Γραπτή Αξιολόγηση			3



3. Χορωδία

Οδηγίες

1. Οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι συνεχείς υπό την έννοια ότι αφορούν χορωδιακές δεξιότητες οι οποίες αναπτύσσονται καθ' όλη τη διάρκεια και των δύο τετραμήνων.
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:
 - DeVenney, D. (2010): *Conducting Choirs* – Set. Roger Dean Publ Co.
 - Roe, P.F. (1983). *Choral Music Education*. (Second Edition). North Texas: Waveland Press, INC.
 - Scherchen, H. (1989). *Εγχειρίδιο Διευθύνσεως Ορχήστρας*. Μτφρ. Κ. Νάσος. Αθήνα: Νάσος.
 - Κερετζή, Α. (2004). *Διεύθυνση Χορωδίας: Πρώτες Βοήθειες*. Αθήνα: Orpheus.
 - Μανιάτης, Τ. (2004). *Η Τέχνη της Χορωδίας*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
 - Τσιμούρη, Χ. (2004). *Αναπτύσσοντας Πολύπλευρες Μεθόδους Χορωδιακής Διδασκαλίας*. Αθήνα.



ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 16	
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>		
ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά, ατομικά και σε ομάδες ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών. ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο. ΕΦ3. Να εκτελούν με τη φωνή διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.	ΕΦ1.1- ΕΦ1.7 ΕΦ2.1 ΕΦ3.1- ΕΦ3.2	Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Εκτέλεση (Φωνή)	1. Ανατομία/Φυσιολογία φωνητικού συστήματος <ul style="list-style-type: none">○ Μέρη φωνητικού και αναπνευστικού συστήματος○ Παραγωγή της φωνής○ Έκταση φωνών και κατάταξη φωνών στη χρωδιά○ Μεταφώνηση 2. Φωνητική τεχνική <ul style="list-style-type: none">○ Στάση σώματος○ Αναπνοή○ Λειτουργία φωνητικών χορδών○ Είδη φωνητικής τοποθέτησης○ Χορωδιακή άρθρωση○ Ποιότητα ήχου○ Υγιεινή της φωνής 3. Σωματικό και φωνητικό ζέσταμα <ul style="list-style-type: none">○ Πρόσωπο, σώμα, αναπνοή○ Τοποθέτηση φωνής○ Φωνήεντα, έκταση, ευελιξία, σύμφωνα κ.λπ.○ Ορθό τονικό ύψος 4. Καλλιτεχνική έκφραση <ul style="list-style-type: none">○ Εκφραστικά σύμβολα○ Σύνδεση λόγου και μουσικής○ Τονισμοί○ Ερμηνεία○ Μελωδικές και ρυθμικές φράσεις 5. Σκηνική παρουσία <ul style="list-style-type: none">○ Διατάξεις χορωδιών○ Είσοδος-έξοδος χορωδιών και μαέστρου○ Οπτική επαφή με μαέστρο	13



		<ul style="list-style-type: none">○ Στάση σώματος/σωματική έκφραση/ θεατρικότητα/εκφραστικότητα○ Ενδυμασία○ Δόσιμο τόνου○ Ψυχολογία <p>6. Είδη χορωδιακών συνόλων και έργων</p> <ul style="list-style-type: none">○ Παιδική, μικτή, όμοιων φωνών, δωματίου, κ.λπ.○ A capella, έργα με συνοδεία, ομοφωνικά έργα, κανόνας, έργα με αντίστιξη ή μίμηση κ.λπ. <p>7. Χορωδιακό ρεπερτόριο</p> <p>Ο/Η μαέστρος/α υποχρεούται να διδάξει τα έργα που συν-αποφασίζονται στην αρχή του τετραμήνου, καθώς και <u>δύο</u> έργα που περιλαμβάνονται στις δοθείσες δεξαμενές (ένα ελληνόφωνο και ένα ξενόφωνο)</p> <p>Βλ. Ρεπερτόριο Χορωδίας, πιο κάτω, σσ. 18-20</p>	
Επανάληψη-Γραπτή Άσκηση			3

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ.
--	--	----------------------



				14-16
		Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης	
<p>ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά, ατομικά και σε ομάδες ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών.</p> <p>ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο.</p> <p>ΕΦ3. Να εκτελούν με τη φωνή διαβάζοντας / αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.</p>	<p>ΕΦ1.1- ΕΦ1.7</p> <p>ΕΦ2.1</p> <p>ΕΦ3.1- ΕΦ3.2</p>	<p>Βλ. ΔΕΕ, Βαθμ. 4, Εκτέλεση (Φωνή)</p>	<p>1. Ανατομία/Φυσιολογία φωνητικού συστήματος</p> <ul style="list-style-type: none">○ Μέρη φωνητικού και αναπνευστικού συστήματος○ Παραγωγή της φωνής○ Έκταση φωνών και κατάταξη φωνών στη χορωδία○ Μεταφώνηση <p>2. Φωνητική τεχνική</p> <ul style="list-style-type: none">○ Στάση σώματος○ Αναπνοή○ Λειτουργία φωνητικών χορδών○ Είδη φωνητικής τοποθέτησης○ Χορωδιακή άρθρωση○ Ποιότητα ήχου○ Υγιεινή της φωνής <p>3. Σωματικό και φωνητικό ζέσταμα</p> <ul style="list-style-type: none">○ Πρόσωπο, σώμα, αναπνοή○ Τοποθέτηση φωνής○ Φωνήεντα, έκταση, ευελιξία, σύμφωνα κ.λπ.○ Ορθό τονικό ύψος <p>4. Καλλιτεχνική έκφραση</p> <ul style="list-style-type: none">○ Εκφραστικά σύμβολα○ Σύνδεση λόγου και μουσικής○ Τονισμοί○ Ερμηνεία○ Μελωδικές και ρυθμικές φράσεις <p>5. Σκηνική παρουσία</p> <ul style="list-style-type: none">○ Διατάξεις χορωδιών○ Είσοδος-έξοδος χορωδιών και μαέστρου○ Οπτική επαφή με μαέστρο○ Στάση σώματος/σωματική έκφραση/ θεατρικότητα/εκφραστικότητα○ Ενδυμασία	12-13



		<ul style="list-style-type: none">○ Δόσιμο τόνου○ Ψυχολογία <p>6. Είδη χορωδιακών συνόλων και έργων</p> <ul style="list-style-type: none">○ Παιδική, μικτή, ομοίων φωνών, δωματίου, κ.λπ.○ A capella, έργα με συνοδεία, ομοφωνικά έργα, κανόνες, έργα με αντίστιξη ή μίμηση κ.λπ. <p>7. Χορωδιακό ρεπερτόριο</p> <p>Ο/Η μαέστρος/α υποχρεούται να διδάξει τα έργα που συν-αποφασίζονται στην αρχή του τετραμήνου, καθώς και <u>δύο</u> έργα που περιλαμβάνονται στις δοθείσες δεξαμενές (ένα ελληνόφωνο και ένα ξενόφωνο)</p> <p>Βλ. Ρεπερτόριο Χορωδίας, πιο κάτω, σσ. 18-20</p>	
Επανάληψη – Γραπτή Άσκηση			2-3

4. Παραδοσιακή Μουσική

Οδηγίες

1. Οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας είναι συνεχείς υπό την έννοια ότι αφορούν χορωδιακές δεξιότητες οι οποίες αναπτύσσονται καθ' όλη τη διάρκεια και των δύο τετραμήνων.
2. Εκπαιδευτικό Υλικό:



- Μπασλής, Ν. Γ. (2014). 'Φωτίζει με τη δική του οπτική τις διάφορες όψεις του δημοτικού τραγουδιού. *Νέα Παιδεία*, 149.
- Ντζούφρας, Θ. (2012). *Τα παραδοσιακά τραγούδια μας*. Αθήνα: Καψάσκη Μελωδία
- Πολίτης, Α. (2010). *Το δημοτικό τραγούδι*. Ηράκλειο Κρήτης: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Πολίτης, Α. (2014). 'Μια κοινωνία που τραγουδούσε διαρκώς.' *Νέα Εστία*, 1861.
- Πολυκανδριώτης, Θ. (2009): *Λαϊκή Αρμονία*. Αθήνα: Φ. Νάκας.

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	Διδ. Περ. 16
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	



<p>4. Να αναπτύξουν δεξιότητες εκτέλεσης και τραγουδιού προκειμένου να τις χρησιμοποιούν για την κατανόηση της μουσικής.</p>	<p>4.1</p>	<p>Να αποδίδουν τα στυλιστικά χαρακτηριστικά ενός έργου/τραγουδιού με κατάλληλο τρόπο και μουσικότητα, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα τη μουσική πράξη (Βλ. ΔΕΕ, 5^η Βαθμ.)</p>	<p><u>Περιοχές:</u> Αρμενία, Βαλκάνια, Δωδεκάνησα, Επτάνησα, Ήπειρος, Ικαρία, Κρήτη, Κύπρος, Μακεδονία, Μικρά Ασία, Πελοπόννησος</p> <p><u>Ρυθμοί:</u> 3/4, Ζωναράδικο 6/8, Καλαματιανός, Κρητικός Συρτός, Μπάλος, Συρτός, Τσάμικος, Χασάπικο, Χασαποσέρβικο, 9/8</p> <p><u>Όργανα:</u> Όργανα περιοχής ανάλογα με το μάθημα</p> <p><u>Ρεπερτόριο:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Κύπρος</u><ul style="list-style-type: none">○ Το τέρτιν της καρτούλας μου, Τρόπος Ρε Χρωματικός, Ήχος Πλάγιος Β΄, Μακάμ Χιτζάζ○ Φωνές: Ποιητάρικη○ Αροδαφνούσα○ Τ' Αϊ Φιλίππου• <u>Κρήτη</u><ul style="list-style-type: none">○ Ερωτόκριτος○ Μαντινάδες○ Όσο βαρούν τα σίδερα (Ταχμπαχανιώτικα)• <u>Πόντος</u><ul style="list-style-type: none">○ Ποντιακά Κάλαντα Χριστουγέννων○ Την πατρίδα μ' έχασα• <u>Θράκη-Ανατολική Ρωμυλία</u><ul style="list-style-type: none">○ Θρακιώτικο Λιανοχορταρούδια (Ζωναράδικο 6/8)○ Του Μαργούδι κ' Αλεξανδρής (7/8, Προσκυνητός)○ Κάλαντα Ανατολικής Ρωμυλίας (7/8)	<p>4</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p>
--	------------	--	---	-------------------------------------



Επανάληψη – Γραπτή Άσκηση

2

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ*		ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	Διδ. Περ. 14-16
	<i>Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης</i>	
4. Να αναπτύξουν δεξιότητες εκτέλεσης και τραγουδιού προκειμένου να τις χρησιμοποιούν	4.1 Να αποδίδουν τα στυλιστικά χαρακτηριστικά ενός τραγουδιού με κατάλληλο τρόπο και μουσικότητα, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα τη	<u>Περιοχές:</u> Αρμενία, Βαλκάνια, Δωδεκάνησα, Εππάνησα, Ήπειρος, Ικαρία, Κρήτη, Κύπρος, Μακεδονία, Μικρά Ασία, Πελοπόννησος <u>Ρυθμοί:</u>	



για την κατανόηση της μουσικής.	μουσική πράξη (Βλ. ΔΕΕ, 5 ^η Βαθμ.)	3/4, Ζωναράδικο 6/8, Καλαματιανός, Κρητικός Συρτός, Μπάλος, Συρτός, Τσάμικος, Χασάπικο, Χασαποσέρβικο, 9/8 <u>Όργανα</u> : Όργανα περιοχής ανάλογα με το μάθημα <u>Ρεπερτόριο</u> : <ul style="list-style-type: none"> • <u>Κύπρος</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Τσιαππιστά ○ Τραγούδι του Γάμου • <u>Αρμενία</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bin Geol Ξενιτιά μου • <u>Ήπειρος</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Γιάννη μου το μαντήλι σου • <u>Μακεδονία</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Τι' θελα και σ'αγαπούσα (9/8, Καρσιλαμάς) • <u>Μικρά Ασία</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Εγώ είμαι προσφυγάκι ○ Έχε γεια Παναγιά ○ Τα Παιδιά της Γειτονιάς σου (Σαμπάχ) 	2-3 2 2 4
		Επανάληψη – Γραπτή άσκηση	2-3

* Οι Δείκτες Επιτυχίας σε συνάρτηση με τους Δείκτες Επάρκειας που παρουσιάζονται στα αντίστοιχα Πλαίσια Μάθησης Β΄ Γυμνασίου ΜΣ είναι από τη Βαθμίδα 4, του ΕΑΠΜ Γενικής Παιδείας και από την 5^η Βαθμίδα του ΜΛ (όπου ισχύουν), καθώς κατά την περίοδο συγγραφής του Προγραμματισμού του ΜΣ οι Δείκτες Επιτυχίας αποκλειστικά για το ΜΣ είναι σε διαδικασία συγγραφής.

ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

A.	A΄ Τετράμηνο	B΄ Τετράμηνο
	<ul style="list-style-type: none"> • Συναποφασίζεται στην αρχή του τετραμήνου 	<ul style="list-style-type: none"> • Συναποφασίζεται στην αρχή του τετραμήνου

B. Δύο έργα από την ακόλουθη ελληνόφωνη ή/και ξενόφωνη δεξαμενή έργων το κάθε τετράμηνο



	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ/ΣΥΝΘΕΤΗΣ		ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
1.	Τα μμάθκια τα γιαλλούρικα	Δημοτικό Κύπρου	Χορωδιακή επεξεργασία: Άλκης Μπαλτάς
2.	Σε υμνούμε, Νίκος Μαραγκός	Βυζαντινό κείμενο	
3.	Αινείτε, Νίκος Μαραγκός	Βυζαντινό κείμενο	Κοινωνικών
4.	Άρνηση, Μίκης Θεοδωράκης	Στίχοι: Γιώργος Σεφέρης	
5.	Τρεχαντήρα	Δημοτικό Σίφνου	Χορωδιακή επεξεργασία: Τάσος Παππάς
6.	Τη Υπερμάχω	Ακάθιστος Ύμνος	Χορωδιακή Επεξεργασία: Αιμίλιος Ριάδης
7.	Το λεμονάκι	14 ελληνικά δημοτικά τραγούδια	Επαμεινώνδας Φλώρος
8.	Η μπαλάντα του Ούρι, Μάνος Χατζιδάκις	Στίχοι : Νίκος Γκάτσος	Χορωδιακή Διασκευή: Γιάννης Κιαγιαδάκης
9.	Ιώ Παιάν, Στέφανος Βασιλειάδης	Κείμενο στην Αρχαία Ελληνική από Τραχίνιες Σοφοκλή	
10.	Η Βρύση των Πεγειώτισσων	Κυπριακό παραδοσιακό	Χορωδιακή Διασκευή: Σάββας Σάββα
11.	Νανάρισμα, Νίκος Αστρινίδης	Στίχοι: Αριστοτέλης Βαλαωρίτης	
12.	Η Δροσούλλα	Δημοτικό Κύπρου	Χορωδιακή Διασκευή: Νίκος Βήχας
13.	Κοντούλα λεμονιά	Δημοτικό Ηπείρου	Επεξεργασία: Γιάννης Ιωαννίδης
14.	Κάλαντα Προποντίδος	Ελληνικά Κάλαντα	Επεξεργασία: Μιχάλης Αδάμης
15.	Τέσσερις Στρατηγοί, Μάνος Χατζιδάκις	Μπ.Μπρεχτ, απόδοση στα ελληνικά: Οδυσσέας Ελύτης	Επεξεργασία: Γιώργος Κουρουπός

ΞΕΝΟΦΩΝΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ/ΣΥΝΘΕΤΗΣ		ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
1.	Adoramus te Christe, G.P. da Palestrina	SATB a capella	Αναγέννηση, Ομοφωνικό
2.	Now is the month of Maying, Thomas Morley	SATTB a capella	Αναγέννηση, Μαδριγάλι, Ομοφωνικό



3.	Tanzen und Springen, Leo Hassler	SSATB a capella (διασκευή SAB: Russel Robinson)	Αναγέννηση, Μαδριγάλι, Ομοφωνικό
4.	La nuit (Hymne à la nuit, Από την όπερα <i>Hippolyte et Aricie</i>), J. Ph. Rameau	SA με συνοδεία SAB με συνοδεία ή χωρίς (Bernard Dewagtere) SATB a capella (Joseph Noyon)	Μπαρόκ, Ομοφωνικό
5.	Six Nocturnes (επιλογή) W.A. Mozart	SAB a capella	Κλασικισμός, Ομοφωνικό
6.	Heilig, Heilig, Heilig (Από τη <i>Γερμανική Λειτουργία</i> , F. Schubert	a capella	Ρομαντισμός
7.	Die Nachtigall (από <i>Sechs Lieder</i> , Op.59), F. Mendelssohn	SATB, SSAB a capella	Ρομαντισμός
8.	Ave Maria, G.Caccini/ V.Vavilov	SSA, σόλο με συνοδεία (διασκευή Nikolina Janeyska) SATB, φλάουτο, πιάνο	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
9.	A simple Allelujah, Joseph M. Martin	SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
10.	Life has loveliness, Judith Herrington	SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
11.	Festival Sanctus, John Leavitt	SSA SAB SATB	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
12.	How can I keep from singing, Ed Cach, Chris Tomlin and Matt Redman (επεξ. Mary Mcdonald)	SAB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό



13.	Look at the world, John Rutter	SSAA με συνοδεία SATB με συνοδεία	20 ^{ος} αι. Ομοφωνικό
14.	Can you hear me, Bob Chilcott	SA με συνοδεία SAB με συνοδεία	20 ^{ος} αι., Ομοφωνικό
15.	Ad Astra, Jacob Narverud	SSA, SAB, SATB με συνοδεία	21 ^{ος} αι., Ομοφωνικό